

Bijlage B Reacties betrokken partijen op IVD-onderzoeksrapport naar een voorval met de Dingo (15 maart 2019)

Inzagepartij	Hst / paragraaf / regelnummer	Te corrigeren tekst (eerste...laatste woord)	Tekstvoorstel	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	Reactie inspectie
CLAS	Pagina 04, regels 35 t/m 39	"Terwijl het CLAS Taakuitvoering begonnen."	In bijlage A van de formerings- en gereedstellingsorder van de DOPS zijn voor de eenheden eisen geformuleerd. Hierbij werd gesteld dat een deel (Fase I) van de gereedstelling in Nederland werd gerealiseerd en daarna in Fase II (ITT) in het inzetgebied moest worden aangevuld. Er werd onvoldoende duidelijk gemaakt welke (delen van de eisen) in de ITT nog moesten worden gehaald. Ook is niet duidelijk gemaakt op welke wijze dit getoetst en geborgd moest worden. In de gereedmelding van CLAS werd aangegeven dat de eenheden gereed waren voor hun taakuitvoering met een voorbehoud van de gereedstelling van fase II.	De betreffende eisen zijn geformuleerd in de FGO DOPS en FGO CLAS. Het is echter onvoldoende expliciet vastgelegd welke delen in de ITT gedaan moesten worden en hoe e.e.a. getoetst en geborgd moest worden. In de gereedmelding van CLAS wordt het voorbehoud gemaakt dat de eenheid IG is met uitzondering van de ITT. (Bron BS 2015000541 Gereedmelding BS door C-LAS: "De eenheden hebben het gedeelte van het formerings- en gereedstellingstraject dat in Nederland heeft plaatsgevonden met goed gevolg afgerond. Het tweede gedeelte van het gereedstellingstraject vindt plaats in het inzetgebied tijdens de Duits-geleide in-theatre-training. Ik voorzie geen knelpunten bij de uitvoering van de in-theatre-training en het bereiken van de eisen, zoals gesteld in de bijlage A (Eisen Nederlandse bijdrage Resolute Support) van uw FGO.") en CLAS 2019004212	Het gereedstellingstraject behelst het inzetgereedheidstraject (IG) in Nederland en Duitsland en de ITT in het inzetgebied. De IVD heeft geconstateerd dat het CLAS onderdeel van het IG-traject heeft verschoven naar de ITT in het inzetgebied en toch eenheden zonder voorbehoud IG verklaarde voor hun vertrek naar het inzetgebied. De Gereedmelding Resolute Support Rotatie maart 2019 (20190415) stelt: "Het gereedstellingstraject wordt in Nederland en Duitsland is met goed gevolg doorlopen. Er resteren geen actiepunten. Het gereedstellingstraject wordt in Afghanistan voortgezet en afgerond door middel van een in Theatre Training (ITT)." Deze gereedmelding van C-LAS bevat geen voorbehoud met betrekking tot de inzetgereedheid.
DOPS	Samenvatting, p.5. r.23-24	geen...ALLIS. Aanvullen vanaf r.24	In het Regle-overleg Evaluaties op 14 maart 2019 is besloten om krijgsmachtbreed gebruik te maken van observatielijsten voor inzet, als vervanging van ALLIS, teneinde meer observaties te krijgen. Dit heeft nadien geleid tot meerdere lessons identified over het gebruik van niet-Nederlandse voertuigen.	Tot het ongeval was ALLIS inderdaad het systeem dat in gebruik was. Daarna is een alternatief systeem in gebruik genomen. De stelling dat signalen en meldingen 'niet vastgelegd' zijn, is daarmee niet correct. Er heeft vastlegging plaatsgevonden, zij het niet in ALLIS.	Ten tijde van de voorbereiding van FP14 stond nog beschreven dat ALLIS moest worden gebruikt. Pas enige maanden na het ongeval is er een alternatief systeem gekomen. Dit is in de afbakening (1.5) opgenomen.
DOPS	2 / 2.1 / 8	Vanaf ... Afghanistan	Wijzig: november 2014 in 15 december 2014	Enheid heeft eerst periode van 4 weken HOTO en ITT doorlopen. TOA aan COM TAAC-N was op 15 december (zie OA RS, BS 20114030592)	Op 15 december 2014 was de overdracht aan Commandant TAAC-N, maar de eenheid was sinds november 2014 in het gebied om de Hand Over/Take Over (HOTO)-periode en In Theatre Training te doorlopen. Opgenomen in voetnoot.
DOPS en CLAS	3 / 3.1 / 17 (pag 16)	Naar ... gebruikt	Er is niet vastgesteld of de twee gewonde militairen de gordel hadden gebruikt. Naar alle waarschijnlijkheid waren de verwondingen van de militairen minder ernstig geweest als zij hun gordels hadden gebruikt.	Er is niet vastgesteld of de gordels al dan niet gedragen zijn.	Volgens het rapport van de Koninklijke Marechaussee waren de gordels nog intact en acht zij het aannemelijk dat ze niet zijn gedragen.
DOPS	3 / 3.3 / 17	Zoende ... communicatiemiddelen	Een chauffeur (oude lichter) was volledig bekend met de Dingo. Twee nieuwe chauffeurs hebben een rij- en bedienaaropleiding op de Dingo gehad in Duitsland en waren daarmee grotendeels bekend met de Dingo. Twee niet opgeleide voertuigcommandanten waren onvoldoende bekend met de Dingo.	Gebruikte tekst geeft onvolledig beeld van het opleidings- en ervaringsniveau van de individuele bemanningsleden. Daarnaast scheidt het woord 'team' in deze context een verkeerde verwachting. Tijdens een HOTO is er geen sprake van een team. Het is daarom niet correct te veronderstellen dat de betreffende (samengestelde) bemanning als team had moeten trainen.	In de tekst staat duidelijk beschreven dat de bemanning in het voertuig was samengesteld in kader van de HOTO en niet in die samenstelling de poort uit zou gaan. Er wordt niet verondersteld dat zij als team hadden moeten trainen in het voortraject.
DV	3 / 3.5.1 / 26 - p.25	Want, aldus...de taal	Het Militair Advies stelt dat de Nederlandse militairen van de transporteenheid grotendeels uitgerust worden met Duits materieel. Wel dienen zij hiervoor een extra opleidingstraject te doorlopen om bekend te raken met het Duitse materieel.	Aanpassen conform Militair Advies. Het Militair Advies is onjuist geparafeerd, uitspraken horende bij andere gegevens zijn (foutief) samengetrokken. De samentrekking maakt dat de boodschap die het conceptrapport afgeeft niet meer in lijn is met de boodschap zoals geformuleerd in het geciteerde Militair Advies.	Dit staat letterlijk in het Militair Advies, punt 7 "Risico's voor de operatie en Nederlandse bijdrage".
DV	3 / 3.5.1 / 27 - p.25	Het...inzet	Zin verwijderen.	Het Militair Advies is onjuist geparafeerd. De genoteerde conclusie komt niet terug in paragraaf 10 'conclusie' van het Militair Advies.	Dit staat letterlijk in het Militair Advies, punt 7 "Risico's voor de operatie en Nederlandse bijdrage".
DV	3 / 3.5.1 / 26 - p.26	De artikel...deze risico's	Verwijderen	Kamerstuk 29 521 nr. 254 gaat niet in op de risico's die verband zouden kunnen houden met het gebruik van Duits materieel door de Nederlanders tijdens de missie. De artikel 100-brief beschrijft waarom Duits materieel benodigd is vanwege de veiligheidsomstandigheden op in het missiegebied.	In de artikel 100-brief staat wel degelijk: "Om de Nederlandse inzet per 1 januari 2015 mogelijk te maken, zijn op korte termijn enige voorbereidingen noodzakelijk. Het betreft onder meer (rij)opleidingen in Duitsland om met Duitse voertuigen te kunnen opereren".
DOPS	p.27 r.26-31	ook...ALLIS	Ook voor de Resolute Support missie had de DOPS de National Senior Representative (SNR) opdracht gegeven het L&LL-proces in te richten, echter vanaf medio 2019 zonder gebruik te maken van ALLIS. De opdracht hield onder meer in dat tijdens de voorbereidingsperiode en in het inzetgebied de eenheid Lessons Identified moet vastleggen, zodat deze zouden kunnen leiden tot Lessons Learned, zowel voor de eenheid zelf als voor volgende rotaties. De SNR kon daarvoor gebruikmaken van de Lessons Learned functionaris -die deze rol als neventaak uitvoerde-, observatielijsten en de eindrapportage.	De tekst is onvolledig.	Het ongeval deed zich voor op 15 maart 2019, ALLIS werd in mei 2019 vervangen. Zowel in het referentiekader (1.5) als in de tekst (3.6) staat beschreven dat ALLIS tot medio 2019 werd gebruikt werd en dus ten tijde van het ongeval actueel was.
DOPS en CLAS	p. 27, r36-38 en p.28 r1-2	signalen...was.	Signalen en meldingen zijn echter vastgelegd in de rapportages, in nota's en OORDER (gereedmelding van C-LAS aan CDS; OORDER C-13Ltrbrig). De observatielijsten zijn opgenomen in een LL-databestand, dat toegankelijk is voor de LL-functionarissen van de krijgsmachtdelen. Dit databestand is echter beperkt toegankelijk voor andere partijen die een rol spelen in de voorbereiding op de RS-missie. Er zijn meerdere observaties gemeld die relatie hebben met de rijvaardigheid op voertuigen en hieruit zijn lessen meerdere geïdentificeerd die formeel zijn vastgesteld door de Directeur Operaties.	De tekst redeneert door op het ALLIS systeem wat niet langer wordt gebruikt. Er is verslaggeving geweest, alleen is de informatie daaromtrent niet in het ALLIS systeem ingevoerd. Hierdoor is de huidige tekst onvolledig.	Het ongeval deed zich voor op 15 maart 2019, ALLIS werd in mei 2019 vervangen. Zowel in het referentiekader (1.5) als in de tekst (3.6) staat beschreven dat ALLIS tot medio 2019 werd gebruikt werd en dus ten tijde van het ongeval actueel was.
DOPS	p.28 r22-26	De ...gebruikt.	De signalen over tekortkomingen in het gereedstellingsproces vanaf de aanvang van de RS-missie hebben wel verschillende niveaus binnen Defensie bereikt. Militairen kregen vaak geen reactie op hun signalen en meldingen, met frustraties en een afnemende meldingsbereidheid tot gevolg. Het ingestelde alternatief voor het systeem ALLIS leidt er weliswaar toe dat observaties daadwerkelijk worden opgepakt, maar de terugkoppeling naar de indiner is beperkt.	Gebruikte tekst is onvolledig.	Het ongeval deed zich voor op 15 maart 2019, ALLIS werd in mei 2019 vervangen. Zowel in het referentiekader (1.5) als in de tekst (3.6) staat beschreven dat ALLIS tot medio 2019 werd gebruikt werd en dus ten tijde van het ongeval actueel was. Ook het alternatief voor ALLIS heeft er niet toe geleid dat militairen een reactie kregen op hun melding of signaal.
DOPS	4 / 4.1 / 28	Naar ... gehad.	Aangenomen dat de inzittenden hun veiligheidsgordels niet droegen, waren naar alle waarschijnlijkheid de verwondingen van de inzittenden minder ernstig geweest als zij hun veiligheidsgordels wel om hadden gehad.	Er is niet vastgesteld of de gordels al dan niet gedragen zijn.	Volgens het rapport van de Koninklijke Marechaussee waren de gordels nog intact en acht zij het aannemelijk dat ze niet zijn gedragen.
CLAS	Pag 31, regel 30-33	"Hoewel de Directie.....hersteld."	Hoewel de Directie Training & Operaties (DT&O) van het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) de mogelijkheden onderzocht om FP-pelotons vóór inzet verder te bekwalen op het besturen, bedienen en beheersen van de Dingo, zijn de tekortkomingen in het gereedstellingsproces gedurende Resolute Support onvoldoende hersteld.	Correct proces toegevoegd als tekstvoorstel.	De mogelijkheden zijn onderzocht, maar de beoogde verbeteringen zijn nooit verwezenlijkt en het gereedstellingsproces is niet aangepast.
CLAS	2 / 2.1 / p.10 / 28-29	Ook konden de oefen- en opwerkprogramma's van de Operationele Commando's (OPCO) in 2015 worden uitgevoerd.	Ook konden de oefen- en opwerkprogramma's van het CLAS in 2015 worden uitgevoerd.	De tekst lijkt alleen te slaan op het CLAS.	Dit staat letterlijk in het Militair Advies, pagina 24 punt 8 "Geschiktheid, beschikbaarheid en consequenties voor de Krijgsmacht".